

Herec Stano Pitoňák sa bude neschovávať v historicky prvom stand upe košického divadla

Čo sa stane, ak kňaz z košickej „okolice“ cestou na udelenie posledného pomazania zabľúdi do košického divadla? Odpoveď na túto otázku prinesie od 14. októbra Štátne divadlo Košice v historicky prvom predstavení žánru stand up Navekyamen (Stand – uP Stanap.) na Malej scéne. Režisér a autor textu Martin Čičvák ho pripravil tak trochu na mieru Stanislavovi Pitoňákovi jednému z najpopulárnejších hercov košickej činohry.

Košičana Stanislava Pitoňáka ku kariére herca nevdojak priviedla mama. Jedného dňa mu z novín vystrihla ukázala inzerát o tom, že na Konzervatóriu otvárajú odbor hudobno-dramatické umenie. „Urobil som prijímačky a vzali ma. Je pravda, že už predtým som vždy vystrájal na základnej škole - parodoval pedagógov, hral som v kadejakých programoch, len aby som sa nemusel učiť. Ale vôbec som netušil, čo vlastne na konzervatóriu budeme robiť. Vhupol som

do toho rovnými nohami - vyučovanie sme mali od rána do siedmej večera a nebolo času na nič iné,“ spomínal v jednom z rozhovorov na školské časy.

Profesionálnu kariéru rozbiehal v prešovskom Divadle Jonáša Záborského, neskôr prestúpil „domov“ do Košíc, aby sa znova cez Nitru a Prešov do košického divadla pred takmer dvoma desiatkami rokov vrátil a ostal mu verný dodnes. Najmä vďaka svojim komickým postavám postupne získaval medzi divákmi veľkú popularitu, zvíťazil viackrát aj v ankete o najobľúbenejšieho umelca, ktorú už dávnejšie robilo košické divadlo, ale paradoxne sa najviac známym, aj mimo Košíc, stal vďaka reklame pre jednu slovenskú banku a už takmer zľudovelým hláškam z nej. „Na prvom mieste je však divadlo! To je pre herca zážitok - všetko ostatné je len stres,“ tvrdí.

Známy, a ako priznáva možno občas aj neobľúbený medzi kolegami, je aj svojou dôkladnou prípravou na jednotlivé postavy. Azda najviditeľnejšie to je pri postave Hitlera v populárne predstavení Doma u Hitlerovcov – historky z kuchyne, kde dokonale napodobnil diktátora. Stálo ho to hodiny napozieraných dokumentov a záznamov. A ako sa pripravoval na postavu farára v novej inscenácii Navekyamen? „Každý máme nejakú skúsenosť. Každý to poznáme z detstva, keď sme museli vydržať nejaké tie omše a všetko okolo toho. Ono sa to nalepí a človek ani nevie, čo všetko má v podvedomí a v pamäti,“ odpovedal Stano Pitoňák.

Prvé mesiace novej sezóny sú v košickom divadle poriadne hektické. Premiéra strieda premiéru, medzitým prichádzajú reprízy predstavení, ktoré sa kvôli pandémie v posledných mesiacoch nehrávali. „Ja som nevypadol z rytmu od marca. Najprv sme urobili tri premiéry, hneď na to som sa začal učiť Navekyamen. Tam som sa nejako zabehol a prakticky od marca som nevypol. Ale určite čudné bolo začať hrať. Nevedel som sa spamätať. Bola to strašná záťaž akejsi zodpovednosti, od ktorej som si

odvykol. Zopakovať predstavenie, prísť presne do divadla, kde prídu aj nejakí diváci. To som bol na začiatku trochu v šoku,“ priznáva.

Stano Pitoňák spolu s manželkou Tonkou (zoznámili sa samozrejme v divadle), vychovávajú dve dcéry. „Pre mňa je rodina stále to najdôležitejšie. Bolo potrebné vytvoriť si nejaké podmienky, aj na prácu. Najkrajšie pre mňa bolo, že my sme tie dva roky prežili v absolútnom duševnom, zdraví a pohode a nemali sme žiadne prieky. Skôr bol problém tie naše dve malé baby dostať von. Prežili sme absolútne potrebný čas. Mali sme prváčku, ktorá išla do školy. Učili sme sa dištančne, ale nebol to pre nás až taký problém, lebo už vedela čítať aj písať,“ hovorí o náročnom období, ktoré posledné dva roky prežíva azda každý. O svojich dcérkach pred časom vyhlásil, že sú veľké herečky a obe veľmi rozdielne – staršia hlbavejšia, mladšia živel. Smeje sa, že ako vyrastajú, tak sa tieto ich vlastnosti ešte zväčšujú: „Staršia Tonka je ešte zamyslenejšia a menšia Stanka je ešte väčší živel. Ale obidve sú absolútne správnym spôsobom na hlavu a je to v poriadku.“ Obe už otca herca nevidávajú len občas na televíznej obrazovke, ale chodievajú aj do divadla. Podľa otca však k herectvu ani jedna nejako zvlášť neinklinuje. „Veľa čítajú, obe vedeli čítať už rok pred nástupom do školy. Spievajú, hrajú na klavír a majú tie základné umelecké zručnosti. Ale, že by nejako smerovali k herectvu, sa povedať nedá a ani na to nejako zvlášť nemyslím. A pravdupovediac, dúfam, že nie,“ dodáva otec Pitoňák.

Názov Navekyamen aj popis novej inscenácie dávajú tušiť tému, ktorá súvisí s odpustením, so spoveďou a zrejme aj s priznaním si svojich chýb a prehreškov. Dokáže Stano Pitoňák „priznať“ chybu, dokáže „odpustiť“? „Určite áno, lebo je to jediná cesta ako sa pohnúť ďalej. A to sa týka aj divadla. Dokázať si priznať chybu a aj sám sebe odpustiť, aký som bol debil, je jediná cesta, ktorou sa dá pohnúť z miesta. Inak ostanem stáť na mieste a môžem sa len tváriť aká som hviezda. A to je tak všetko,“ odpovedá Stano Pitoňák, ktorý vie aj to, v čom sú pre herca najväčšia úskalía žánru stand up, ktorý prichádza do košického divadla vôbec prvý raz: „Jedno zásadné je v tom, že ti nič nepomôže. Jednoducho sa neschováš za nič. Si na javisku a ideš.“ hovorí .

Autor textu a režisér Martin Čičvák sedel počas predchádzajúcich týždňov v košickom divadle takpovediac na dvoch stoličkách. Okrem stand upu so Stanom Pitoňákom na Malej scéne ŠDKE s ostatnými hercami, ale aj hosťujúcim Marekom Geišbergom, pripravoval novú inscenáciu aj pre veľké javisko Historickej budovy ŠDKE. A tak košická činohra ponúka v polovici októbra dve premiéry dva dni po sebe. V piatok 15. októbra bude mať premiéru inscenácia svetoznámej hry *Liliom* z pera maďarského dramatika Ferenc Molnára, ktorá sa do Košíc vracia po 95 rokoch. V roku 1926 ju v Košiciach po česky hralo vtedajšie Východoslovenské národné divadlo. *Liliom* prináša tragikomický príbeh z mestskej periferie. Hlavnou postavou je kolotočiar Andreas Závoczký, prezývaný *Liliom* (Marek Geišberg), drsný frajer a fešák, ktorý odjakživa priťahuje ženy – od chudobných dievčat až po bohaté paničky. A keď konečne nájde svoju lásku, príde o prácu a nasledujú zločin, vina, trest a šanca.